

Udskriftsdato: 31. december 2025

KEN nr 9859 af 31/05/2002 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-27-02 om hjælpemiddel - høreapparat - privat godkendt leverandør - tilskud - udskiftning - ny bevilling - 4-årsfrist

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 350505-01

Ankestyrelsens principafgørelse C-27-02 om hjælpemiddel - høreapparat - privat godkendt leverandør - tilskud - udskiftning - ny bevilling - 4-årsfrist

Resume:

Ankestyrelsen har truffet afgørelse om forståelsen af bestemmelsen i hjælpemiddelbekendtgørelsen om, at ansøgere der har valgt at benytte muligheden for frit valg af en privat, godkendt høreapparatleverandør, tidligst kan bevilges et nyt høreapparat efter 4 år regnet fra ibrugtagning.

Ankestyrelsen fandt, at tilskud til høreapparat hos privat, godkendt leverandør efter denne bestemmelse forudsatte, at der ikke var ibrugtaget høreapparat på hverken højre eller venstre øre inden for en 4-års periode.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at udgangspunktet for afhjælpning af en hørenedsættelse med henholdsvis ét høreapparat eller høreapparat til begge ører er den samlede høreelse og deraf afledte behov.

I den konkrete sag var der ca. 1½ år tidligere efter undersøgelse af hørelsen på begge ører foretaget en samlet vurdering af hørelsen og udleveret høreapparat til det ene høre, da effekten af to høreapparater blev vurderet at være meget ringe.

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 844 af 24. september 2001 - § 97, stk. 2, nr. 3 og § 97, stk. 5

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 112, stk. 4 og § 112, stk. 6

Sagsfremstilling:

Sagen vedrørte en ældre kvinde, der af speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme var henvist til en privat, godkendt høreapparatleverandør med diagnosen DLA senilis bilat. (dobbeltsidig aldersbetinget hørenedsættelse).

Af henvisningen fremgik bl.a., at kvinden gennem mange år havde hørt dårligt, og at hun de sidste 10 år havde brugt høreapparat, som hun aldrig havde kunnet få til at fungere. Behandlingen var flere gange søgt revideret. Speciallægen havde bemærket, at den relativt dårlige diskrimination vel var en del af årsagen til, at behandlingen aldrig havde været nogen succes, og at der på det foreliggende fandtes indikation for at afprøve fornyet høreapparatbehandling, og at kvinden ønskede en privat løsning.

Af faktura af 1. februar 2001 fra den private, godkendte høreapparatleverandør fremgik, at kvinden fik leveret to høreapparater á 12.475 kr. til henholdsvis højre og venstre øre. Der blev søgt om tilskud på 3.096 kr. til høreapparatet til højre øre.

Amtskommunen gav afslag på ansøgningen om tilskud til høreapparat til højre øre.

Ved afslaget henviste amtskommunen til servicelovens § 97, stk. 2, nr. 3), jf. stk. 5 og hjælpemiddelbekendtgørelsen, hvor det i § 5, stk. 5, er fastsat som hovedregel, at ansøgere, der har valgt at benytte muligheden for frit valg af en privat, godkendt høreapparatleverandør, tidligst kan bevilges et nyt høreapparat efter 4 år regnet fra ibrugtagning. Amtskommunen henviste desuden til, at der i bekendtgørelsens §

5, stk. 6, er anført særlige situationer, hvor tilskud kan opnås til nyt apparat, uanset at 4-års perioden ikke er udløbet.

Amtskommunen lagde ved afslaget til grund, at kvinden i august 1999 fik udleveret et høreapparat fra amtskommunen, og at hun i januar 2001 købte to nye høreapparater hos den private leverandør, hvor der blev anmodet om tilskud til det ene apparat. Det var amtskommunens opfattelse, at skift fra brug af ét høreapparat til to høreapparater kun var tilskudsberettiget, hvis betingelserne i bekendtgørelsens § 5, stk. 6, var opfyldt. Det vil sige, at der skulle være tale om en markant helbredsbebetiget forværring af hørelsen eller at der var legemlige forandringer eller slitage, som havde umuliggjort benyttelse af høreapparatet fra 1999. Da det ikke fremgik af henvisningen fra speciallægen, at der forelå sådanne særlige omstændigheder, afslog amtskommunen anmodningen om tilskud.

Afslaget på tilskud til høreapparat blev indbragt for det sociale nævn.

Ved oversendelsen af sagen til nævnet oplyste amtskommunen bl.a., at kvinden fik undersøgt begge ører i 1999. Kvinden fik på grundlag af undersøgelsen kun udleveret høreapparat til venstre øre, idet hørelsen på højre øre var meget dårlig, og det blev vurderet, at effekten af høreapparat på dette øre ville være meget ringe.

Amtskommunen fandt, at spørgsmålet var, om det forhold at der i 1999 alene blev udleveret høreapparat til ét øre betød, at der direkte på grund af speciallægehenviisningen kunne opnås støtte til anskaffelse af høreapparat i 2001 i henhold til lovens § 97, stk. 5, eller om anskaffelsen var undtaget fra tilskud, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 5.

Det var amtskommunens opfattelse, at der ved vurderingen af denne type høreapparatbehandling skulle tages udgangspunkt i det første apparat, anskaffelsestidspunkt og funktionsevne.

Efter amtskommunens opfattelse gjorde det ingen forskel, om der var problemer med ét øre eller to ører, da det afgørende var den lægefaglige vurdering af, om der kunne konstateres en markant og helbredsbebetiget forværring af hørelsen eller legemlige forandringer. Amtskommunen anførte, at speciallægeerklæringen var udtryk for, at speciallægen fandt det hensigtsmæssigt med ny høreapparatbehandling, men at erklæringen ikke var udtryk for, at der var konstateret en markant og helbredsbebetiget forværring af hørelsen eller legemlige forandringer eller slitage, som efter kort tid umuliggjorde anvendelsen af høreapparatet. Det var således amtskommunens opfattelse, at tilskud til høreapparat på begge ører forudsatte, at der ikke var ibrugtaget apparater til nogen af ørerne inden for 4-års perioden.

Nævnet ændrede amtskommunens afgørelse, idet nævnet fandt, at kvinden opfyldte lovens betingelser for hjælp til anskaffelse af nyt høreapparat til højre øre. Nævnet lagde til grund, at ansøgere, der har valgt at benytte muligheden for frit valg af en privat, godkendt høreapparatleverandør, tidligst kan bevilges et nyt høreapparat efter 4 år regnet for tidspunktet for ibrugtagning.

Nævnet lagde vægt på, at kvinden fik høreapparat til venstre øre den 18. august 1999, men at hun sidst fik høreapparat til højre øre den 17. februar 1994. Nævnet lagde endvidere vægt på, at kvinden den 16. januar 2001 blev henvist til høreapparatbehandling på begge ører af speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme, og at hun alene havde søgt om tilskud til høreapparat på højre øre. Nævnet lagde endelig vægt på, at 4-års fristen for ret til genanskaffelse af høreapparat med tilskud skulle regnes for tidspunktet for ibrugtagningen af et tidligere anskaffet apparat til det pågældende øre.

Amtskommunen indbragte nævnets afgørelse for Ankestyrelsen.

I klagen til Ankestyrelsen anførte amtskommunen bl.a., at sagen var af principiel og generel betydning, da den vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt en patient under alle omstændigheder havde krav på tilskud til to

høreapparater (eller ét supplerende apparat), selvom det kun var audiologisk-lægefagligt indiceret med et høreapparat.

Amtskommunen anførte endvidere, at kvinden var blevet undersøgt på begge ører på audiologisk afdeling, hvor hun var blevet vurderet til kun at have udbytte af høreapparat på det ene øre. Vurderingen havde baggrund i kvindens dårlige skelneevne, det vil sige evnen til at gengive ord, der præsenteres ved optimal lydstyrke. Det er videre anført, at den valgfrihed, der følger af servicelovens § 97, vedrører spørgsmålet om valg af leverandør, og at det ikke havde været meningen at give ret til tilskud til et ekstra apparat, som ikke var audiologisk-lægefagligt indiceret.

Det var amtskommunens opfattelse, at kvinden ikke var henvist til høreapparatbehandling på begge ører, idet det fremgik af henvisningen, at den manglende succes med den hidtidige behandling vel kunne henføres til den "dårlige diskriminering". Amtskommunen fandt, at "dårlig diskriminering" eller "dårlig skelneevne" ikke kunne afhjælpes med to høreapparater i stedet for ét, og speciallægehenvisningen måtte naturligt læses således, at apparater på to ører ikke var audiologisk-lægefagligt indiceret.

Nævnet fastholdt afgørelsen ved oversendelsen af sagen til Ankestyrelsen.

Nævnet henviste til, at amtskommunen havde gjort gældende, at ansøgningen om hjælp til høreapparat ikke var audiologisk-lægefagligt indiceret. Denne begrundelse forelå ikke, da nævnet traf afgørelse, og nævnet måtte gå ud fra, at amtskommunen havde lagt til grund, at der forelå lægelig indikation. Nævnet havde ved sin afgørelse lagt til grund, at kvinden af speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme var henvist til høreapparatbehandling, og fandt på den baggrund, at betingelserne i servicelovens § 97, stk. 5, grundlæggende måtte anses for at være opfyldt.

Nævnet henviste videre til, at amtskommunen havde begrundet afslaget med, at der ikke var hjemmel til at yde høreapparatbehandling i 4 år efter den seneste behandling. Nævnet fandt, at 4-års fristen relaterede sig til, hvornår der var bevilget et høreapparat til det pågældende øre, og nævnet lagde til grund, at kvinden senest var bevilget hjælp til høreapparat på højre øre i 1994.

Under behandlingen i Ankestyrelsen fremkom amtskommunen med supplerende bemærkninger til sagen. Amtskommunen anførte bl.a., at audiologisk-klinisk undersøgelse af en patient med høretab efter god klinisk praksis altid omfatter en undersøgelse af begge ører ved udførelse af rentoneaudiometri samt taleaudiometri. På baggrund af undersøgelsen vurderes, om et høretab kan kompenseres ved høreapparat på ét eller begge ører. En audiologisk-lægefaglig beslutning om afhjælpning af høretab med kun ét høreapparat kan skyldes, at høreevnen er i normalområdet på det modsatte øre, eller at høreevnen på det pågældende øre er så ringe (evt. med dårlig skelneevne), at et høreapparat ikke kan kompensere for høretabet.

Det var amtskommunens opfattelse, at det audiologisk-lægefagligt ikke gav nogen mening at vurdere høreevnen på det ene øre isoleret, og at det heller ikke gav mening at erhverve høreapparat nummer to, når det relevante behov audiologisk-lægefagligt var defineret til ét apparat. Amtskommunen henviste til, at en dokumenteret væsentlig ændring i hørelsen i forhold til tilstanden ved eksisterende apparats anskaffelse eller andre grunde, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 6, naturligvis kunne begrunde tilskud til anskaffelse af nyt apparat, uanset hvornår det eksisterende apparat var anskaffet, og hvad enten der er tale om supplerende apparat eller fornyelse på begge ører.

Dansk Hørecenter anførte på kvindens vegne bl.a., at hverken speciallæge eller hørecentret havde fundet, at kvinden ikke kunne behandles med høreapparat til begge ører, hvilket efterfølgende var sket med stor succes.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt tilskud til høreapparater efter servicelovens § 97, stk. 5, forudsætter, at der ikke er ibrugtaget høreapparat på hverken højre eller venstre øre inden for en 4-års periode, jf. hjælpemiddelbekendtgørelsens § 5, stk. 5.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kvinden ikke havde været berettiget til tilskud til høreapparatbehandling på højre øre. Kvinden skulle dog ikke tilbagebetale det tilskud, som hun havde modtaget til høreapparat.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ifølge oplysningerne i sagen var kvinden ved ansøgningen om tilskud til høreapparat til højre øre omfattet af 4-års fristen i hjælpemiddelbekendtgørelsens § 5, stk. 5.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at efter hjælpemiddelbekendtgørelsens § 5, stk. 5, kunne ansøgere, der havde valgt at benytte muligheden for frit valg af en privat, godkendt høreapparatleverandør efter servicelovens § 97, stk. 5, tidligst bevilges et nyt høreapparat efter 4 år regnet fra ibrugtagning.

Ankestyrelsen fandt således, at tilskud til høreapparat, der var valgt anskaffet hos en godkendt, privat leverandør efter bekendtgørelsens § 5, stk. 5, forudsatte, at der ikke var ibrugtaget høreapparater på hverken højre eller venstre øre inden for en 4-års periode.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at udgangspunktet for afhjælpning af en hørenedsættelse med henholdsvis ét høreapparat eller høreapparat til begge ører, var ansøgerens samlede hørelse og deraf afledte behov.

Ankestyrelsen lagde herefter vægt på, at kvinden i 1999 på audiologisk afdeling fik undersøgt hørelsen på begge ører, og at der blev foretaget en samlet vurdering af hørelsen. Undersøgelsen resulterede i, at kvinden den 18. august 1999 kun fik udleveret høreapparat til venstre øre, da effekten af høreapparat til højre øre blev vurderet at være meget ringe.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Afgørelsen medførte ikke grundlag for at kræve tilbagebetaling af det tilskud til høreapparat til højre øre, som kvinden som følge af nævnets afgørelse havde fået udbetalt efter servicelovens § 97, stk. 5.

Det bemærkedes i øvrigt, at Ankestyrelsen ikke ved afgørelsen havde taget stilling til, om kvinden evt. ville have været omfattet af hjælpemiddelbekendtgørelsens § 5, stk. 6 om tilskud til nyt høreapparat før 4-års periodens udløb, f.eks. på grund af en markant forværring af hørelsen. Ifølge en lægelig vurdering var sagen ikke tilstrækkeligt oplyst hertil.